

Nr 390.

Av herr **Olsson** i *Blädinge m. fl.*, angående ändring i visst syfte i förfarandet vid taxering av jordbruksfastighet.

Jordbruksfastighetstaxeringen är för närvarande föremål för synnerligen stort och allmänt intresse och den, som under en längre tid med uppmärksamhet följt tillvägagångssättet för denna taxering, har säkerligen för längesedan funnit att det nuvarande taxeringsförfarandet ingalunda fyller måttet i fråga om ernående av en jämlik och rättvis taxering. Detta synes mig ytterligare bekräftat när man tagit del av de senast upprättade förslagen till jordbruksfastighetstaxeringen som nu kommit till offentlig kännedom. Dessa förslag uppvisa nämligen att inom ett visst län differensen emellan de olika kommunernas taxering varierar med mer än 40 %, vilket dessutom icke är enastående utan har ett flertal näraliggande fall.

Med sådana exempel för ögonen kan man ej undgå att fråga sig om de instruktioner och förfaringssätt, som hittills och fortfarande äro gällande, äro tillfyllest och betryggande för den alltjämt eftersträfvade jämlika taxeringen, icke blott för enskilda inom kommunerna utan ännu mera kommunerna emellan.

Beträffande den nu senaste, här ovan påvisade differensskillnaden kan man väl icke gärna tänka sig att först nu skett en rättelse av hittills rådande ojämnhet i taxeringen, ty om så vore fallet skall det ännu mer framgå, att de nuvarande taxeringsorganen visat sig vara otillförlitliga när det gäller att uppnå en jämlik jordbruksfastighetstaxering och ingalunda värda allmänhetens fulla förtroende.

Om man skulle söka efter en förklaring till dessa språng fram och tillbaka ligger en sådan nära till hands, den nämligen, att då en mycket energisk ordförande sitter som kronans ombud och ej möter nämnvärt motstånd från kommunens förtroendemän, bliver följden den att värdesättningen stiger oproportionerligt i höjden, men där förhållandena varit annorlunda och man följt mera sakliga linjer har också resultatet blivit annorlunda. En annan förklaring torde ligga i de lösliga direktiv som givas för jordbruksfastighets värde, t. ex. vad en förständig köpare anses kunna betala för den eller den fastigheten, vilket väl torde kunna anses innebära att man först skall bedöma förståndet och psyket hos den tänkte köparen, som emellertid kan hava helt andra utgångspunkter än blott det reella avkastnings- och handelsvärdet. Det synes vara rimligt att vid bestämmandet av taxeringsvärdet det även tages vederbörlig hänsyn till den skatteprocent som enligt lag påvilar fastigheten. Skall fulla handelsvärdet gälla som taxeringsvärde, vilket vore i alla avseenden det bästa, då bör rättvisligen skatteprocenten endast utgöra tre procent i stället för nuvarande sex procent.

Vad jag avser med denna motion är att få till stånd en utredning, gående ut på en undersökning, huruvida en säkrare grund kan åstadkommas för att uppnå en i möjligaste mån jämlik och rättvis jordbruksfastighetstaxering. Ehuru jag icke vill gå en sådan utredning i förväg, tager jag mig likväl friheten angiva huru jag tänkt mig en sådan möjlighet. Inom varje län eller landstingsområde utses en permanent taxeringskommitté, bestående av tre ledamöter, varav en ordförande, som utses av länsstyrelsen och de båda övriga en var av landsting och hushållningssällskap, vilka båda skola vara i jordbruk erfarna och sakkunniga personer. Vid större skogstaxering må kommittén anlita sakkunnigt biträde. Kommittén skall hava till uppgift att, till ledning och efterrättelse för vederbörande kommunala taxeringsnämnder, inom varje till landstingsområdet hörande kommun så noggrant som möjligt undersöka och taxeringsvärdera minst ett hemman av normal storlek; och där förhållandena äro olikartade, t. ex. slättbygd och skogsbygd eller kommunens storlek så kräver, må ytterligare ett eller flera efter behovet påkallat antal hemman på enahanda sätt taxeras.

Att här vidare utveckla denna tankegång i detalj kan vara överflödigt. Det bör förbehållas en blivande utredning om en sådan anses böra komma till stånd. Vad jag i huvudsak vill framhålla är att det kommer aldrig att lyckas vare sig för enskilda personer eller nämnder, dessa senare må vara än så väl sammansatta, att, utan att hava sett den jordbruksegendom som skall värdesättas, kunna med tillförlitlighet uttala sig om eller bedöma dess verkliga värde. Med utgång från ett, på sätt jag anför, provtaxerat hemman bör det för den inom varje kommun på vanligt sätt tillsatta taxeringsnämnden, som man kan förutsätta känner till varje hemman inom sitt distrikt, vara jämförelsevis lätt att komma till den möjligast rättvisa taxering. Därtill finnes tillika den största utsikt för att förhållandet emellan de olika kommunerna bliver mera jämlikt och rättvist taxerat än vad nu är fallet.

På grund av vad jag sålunda anför tillåter jag mig föreslå,

att riksdagen ville besluta hos Kungl. Maj: t hemställa om utredning i fråga om sådan ändring i förfarings sättet för taxering av jordbruksfastighet, att syftemålet jämlikt och rättvis taxering bättre och tillförlitligare må kunna vinnas än vad hittills gällande bestämmelser mäktat åstadkomma.

Stockholm den 28 januari 1928.

P. M. Olsson,
Blädinge.

I motionens syfte instämma:

John Jönsson,
Bonarp.

Joh. G. Svensson,

P. Nilsson,
Boa.

Ivar Anderson.